

REDACTOR

R. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE IOSMANUSCRISELE NU SE
= INAPOIAZĂ. =

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 70 Lei

Pe 6 luni . . . 35 Lei

Pe 3 luni . . . 18 Lei

Numărul 1.50 Lei

—o—

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Sărbătoarea idealismului

— La 75 ani dela 3/15 Maiu 1848. —

de prof. Augustin Popa.

3/15 Maiu 1848! Vorbă mare și scumpă sufletului românesc; cuvânt magic, a cărui rădăcină răscolește amintiri mărețe, trezește visuri și energii ascunse în tainițele inimilor! Cum aprind deodată obrajii copiilor, cum strălucesc înțelegători ochii lor pierduți în lumea basmelor, când moși cu pletele de-argint deschid lada cu comoara amintirilor din 48! Și când glasul domol învie câte-un colț de epopee și tragedie uitată, cristali scânteetori se furișează sub genele moșilor și nepoților deopotrivă. Fulgere scânteie atunci în ochii învăpăiați și voinicilor dornici de isprăvuri legendare și se umflă de mândrie cucernică pieptul bărbatilor ciustitori ai trecutului de slavă.

Și pe dreptul! Răbojul vremilor apuse a creștat multe izbucniri luminoase ale sufletului românesc. Ca un vulcan înăbușit a clopotit și vuit în adâncuri, veacuri lungi, puterea noastră de viață, dar din timp în timp, la vreme potrivită, a țîșnit biruitoare și puternică la răul ascuns lungă cale sub stâncile Carpaților. De multeori eroismul nostru a pus lumea în uimire. Am păstrat limba, credința, obiceiurile și poezia duiosă în mijloc de frământări, cari au prăbușit împărății și au îngropat lumi. Dat-am dovezi de nobleță sufletească și blândeță fără seamăn. Am avut eroi și genii.

Dintre toate fulgerele luminoase, în cari s-a descărcat măreția sufletului românesc nici unul n'a brăzdat însă așa dără lungă și hotărâtoare în istorie ca jurământul dela 3/15 Maiu 1848 de pe „Câmpul libertății“. Altă dată s'au vădit figuratice virtuți, frânturi numai din sufletul neamului. Ziua de 3/15 Maiu a condensat în glasul de tunet al zecilor de mii, cari au scris în istorie pentru vecie învierea libertății noastre, tot geniul, toată nobleța sufletului românesc. Toate înălțimile și avântul de cari eram capabili, tot spiritul de jertfă, credința adâncă în idealuri, toată bunătatea și tot idealismul nostru s'au concentrat și concretizat în această zi de slavă.

Priviți fețele supte de obida veacurilor a miiilor de iobagi, cari cu pașii apăsați, cu ochii ulgerători, iau drumul Blajului. Sunt furci prețurate de-alungul drumului și lănci de soldați celpeci, la cotituri, în bătaia soarelui. Merg să zdrobească lanțurile robiei, să făurească zădărnice libertate neamului. Câ mulți vor muri în zile furci ori străpunși de lănci, ce le pasă!? Viața pentru neam e puținul ce pot da și jertfii de ei!

Priviți apoi „acest popor fript de arsura soarelui și de sete“ — spune cronicarul vremii — cum „răbdă oare întregi fără a se mișca până o urmă dela locul său...“ Cuvintele oratorilor cari vesteau evanghelia libertății erau ascultate cu o însuflețire nemărginită și în-

demnurile lor sfinte cădeau în pământul cel bun, care avea să aducă roadă însușită.

Și-ascultați miile de glasuri pornite din inimi fără viclesug și fără ascunzișuri: „Jur în numele Dumnezeului celui viu, că... voi susține totdeauna Națiunea noastră română, pe calea cea dreaptă și legiuită și o voi apăra cu toate puterile în contra oricărui atac și asuprire...; voi ține și apăra legea și limba noastră Romană, precum și libertatea, egalitatea și frățietatea... Nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar nici voi suferi să ne asuprească nimenea. Voi conlucra... la păzirea dreptății, la înaintarea binelui...!“

Iată cea mai sublimă și mai sărbătorească expresie a idealismului nostru! Iată un neam care nu declamează fraze sunătoare și goale, ci crede în libertate și frățietate așa cum crede în Dumnezeu cel viu, în mântuirea sufletului. Nu spune numai, ci își varsă sângele pentru națiune. Chinuit, obidit, robit veacuri lungi și negre, azi în ziua răsplătirii nici umbră de răsbunare pe fața lui. Nici o patimă nu turbură seninul, cumpătul acestor iobagi stăpâni desăvârșiți pe sine. Se bucură din inimă că cerul le zimbește mai strălucitor decât totdeauna și se bucură și atunci, când o ploaie bogată vine să boteze libertatea nou născută.

Așa au fost străbunii în ziua când s'a plămădit prezentul.

*

Sunt 75 de ani de atunci. Sămânța aruncată pe „Câmpul Libertății“ s'a făcut stejar gigantic. Mila Domnului a întrupat cele mai îndrăznețe visuri ale eroilor din 48 și mai mult de atât. Totuș, cât de mici și smeriți trebuie să ne simțim în fața lor. Cum mi s'ar sui sângele în față dacă acum, la iubileul de 75 ani, ar trebui să stăm înaintea lor, să le dăm seama de toate rosturile și frământările noastre. Cât sunt de întunecate sufletele noastre prinse în vâltoarea patimilor mărunte. Cum, după unirea tuturor, ne sfârcicăm și ponegrim frați pe frați. Neam, egalitate, ideal, sunt pentru noi doar vorbe sunătoare, fără cuprins. Materia este credeul nostru. Cum am căzut de pe culmi de idealuri și ne cufundăm în prăpastii murdare...!

Totuș, să nu exagerăm și să nu ne temem. Priviți Blajul, bătrânul străjer al idealelor, care niciodată nu a lăsat să-i cadă din mâini steagul ridicat la 48. Câmpul libertății e viu iarăș. Mii de fețe îmbujorate, mii de ochi vișători de copii au venit să asculte poveștile moșilor din 48. Tineri cu suflet învăpăiat au venit, din toate unghiurile țării, să se închine eroilor cari au sfârmat robia și au înviat libertatea. Vorbitori cu glas măestru talmăcesc străbunilor admirația noastră nesfârșită, dorul nostru sincer după mai bine. Aici la Blaj, și în tot cuprinsul țării, mii de inimi bat în același ritm armonios și avântat: dorul de-a lucra cași străbunii pentru neam și lege, pentru ideal. Mii de suflete înoesc azi, lângă „pieatra libertății“, jurământul din 48.

Nu se poate, ca acest val de avânt ideal ce an de an pleacă din Blaj în toate vânturile, să nu învingă răul ce ne sugrumă astăzi. Ca mâine, lumina va trebui să birue asupra întunerecului, viața asupra morții.

La Blaj e sărbătoare mare: *sărbătoarea idealismului românesc*. Sus dar inimile! Cu suflet purificat, cu voință tare să începem lupta pentru mai bine. Sărbătoarea dela Blaj ne strigă: *idealismul neamului nostru latin va birui!*

Ajute Dumnezeu!

Programul serbărilor de 3/15 Maiu.

Un program amănunțit cu toate informațiile necesare, se va pune la dispoziția oaspeților într'o mică broșură. Dăm prin urmare aici numai cadrele mari ale acestui program:

Luni 14 Maiu

Ora 6 și 8 dimineața: Primirea oaspeților în gara Blaj.

Ora 9—12 dimineața: Vizitarea instituțiilor din Blaj și a locurilor istorice: Câmpul Libertății, mormintele tribunilor ș. a.

Ora 15—18 după masă: Producții de gimnastică și concursuri sportive.

Ora 18—20 după masă: Concert dat de școlile din Blaj, pentru elevii oaspeți.

Ora 21 după masă: Serata muzicală a Corului din Beiuș, condus de prof. Tr. Hubic.

Marti 15 Maiu.

Ora 6 dimineața: Fanfara dela Brateiu cuceră străzile orașului, cântând în onoarea zilei.

Ora 8 dimineața: Liturghie solemnă și Te Deum în Catedrala mitropoliei.

Ora 10 dimineața: Cortegiu istoric-etnografic, reprezentând icoane din 1848 și viața de astăzi a satelor din ținutul Blajului.

Ora 10:30 dimineața: Ieșirea solemnă la Piatra Libertății unde va vorbi profesorul Ștefan Pop, dela liceul de băieți și la mormântul lui Axente Sever, prefect de legiune, unde va cuvânta profesorul Augustin Popa dela academia de teologie.

Ora 15 după masă: Intreceri amicale de oină și football între elevi.

Ora 18 după masă: Concert festiv pentru public. Se va cânta: „Erculeanul“, compoziția maestrului Murășianu și alte piese muzicale.

Serbările dela Băsești. Dumineca trecută, ziua sfântului George, a fost o aleasă zi de sărbătoare pentru părțile noastre ardelenice și chiar pentru țara întreagă. Sufletul nostru al tuturor a fost în această zi alături de mii și zecile de mii cari s'au grăbit atunci să înconjure cu dragoste și recunoștință nefățărită marmora neagră din cimiterul Băseștilor, care le reamintea pe celce a fost venerabilul George Pop de Băsești.

„Badea George“, cum îl numea în timpul din urmă lumea întreagă, a fost un simbol,

curat și fără prihană, al drepturilor noastre la viață și un continuu indemn la muncă stăruitoare pentru realizarea acelora. Și dacă moartea l-a ajuns, la vârsta patriarhală de peste 80 ani numai după ce a putut să-și vadă visul cu ochii, figura lui luminoasă poate fi socotită și ca o garanță statornică pentru viitorul tot mai frumos al țării, mărite cu atâtea jertfe de lacrimi și sânge.

Toate acestea au fost relevate după vrednicie în cuvântările rostite la Băsești din prilejul inaugurării solemne a monumentului său. S'ar fi căzut de sigur ca monumentul însuși să fi fost ridicat din partea neamului, căruia și-a închinat toată viața și ne place să credem, că Ardealul eliberat nu și-ar fi uitat de această îndatorire pioasă. Dacă însă neamurile lui mai apropiate au ținut să grăbească puțin, prin ridicarea pietrii de comemorare, prilejul manifestării acestei recunoștințe, nu putem decât să-le fim mulțumitori și să ne bucurăm din tot sufletul, că acest prilej s'a făcut o sărbătoare atât de măreață.

Biserica noastră română unită, căreia i-a aparținut „Badea George” și pe care a înțeles s'o servească cu toată credința, a fost deosebit obligată să contribuie la înălțarea serbărilor comemorării din toate puterile sale. Și a făcut-o în chip vrednic. Insuș mitropolitul provinciei noastre bisericești, a ținut să prezideze serbarea și cuvântul său, pe care-l publicăm în întregime mai la vale, este un sincer și grăitor omagiu din partea acestei biserici. Iar prezența Preasfințitului Iuliu al Gherlei și numărul impunător de preoți, cari au ținut să asiste la aceste serbări, poate fi socotită ca o confirmare prin fapte a spuselor sale.

Veșnică va fi amintirea acestui bărbat în sufletele noastre și dacă dorim, ca memoria lui să fie pe deplin respectată, să ne pătrundem de indemnul p. r. mitropolit Vasile, ca neînțelegerile atât de păgubitoare să se ridice dintre noi, contribuind cu toții din răspuțeri la consolidarea patriei noastre române, pe care dânsul atât de mult a iubit-o.

O pie dorință.

Traducătorul, care e azi Preasfințitul episcop al Lugojului, predicilor de advent a lui „Bourdaloë”, are în precuvântare o dorință pioasă și mișcătoare: să-l sprijinim și ne face nouă preoților, predicatori ai evangheliei lui Isus, sarcina acoasta ușoară și plăcută. Avem adevca să mai primim dela traducător volume din predicile minunate, traduse și poate încă altele originale.

Ni-e grea azi sarcina de-a predica și ni-se impune cu toate ocaziunile. Insa a predica azi predicile scrise acum 50—100 ani nu mai merge. — Fie acele predici cât de mișcătoare, azi nu mai prind. S'a schimbat azi mediul în care trăim. Oamenii, cărora ne adresăm, sunt alții, și astfel ni-se cer predici bune, inteligente, stilizate bine și într'o limbă bună românească.

Or, predicile sus amintite au toate calitățile acestea. Cetindu-le, te perfecționezi în științele teologice. Afli tot: biblie, morală, etică, dicție, metodică, tot ce trebuie să întrunească un predicator bun.

Nu de mult un scriitor-poet cunoscut, în o scrisoare deschisă își dă expresiune indignării ce-a avut-o când intrând — poate din curiozitate — într'o biserică din București, află că acolo nu e nimic nou în modul de-a predica de-a recita rugăciunile frumoase și de-a servi ceva pentru escitarea religiosității în ascultători.

Să nu cădem și noi în greșala aceasta sau dacă suntem, să-ne nizuim a ieși dintr'ansa. Predicile bune fac din preot orator bun, din ascultători creștini buni. — Nu e asta răsplată? Nu câștigă biserica și noi?

Dorința p. r. episcop Nicolescu este, deci o dorință, care merită să fie împlinită.

Pr. Vasile Pop.

Cereți pretutindenea „UNIREA”.

Revistă bisericească.

În foaia locală a Sătmarului „Satu-Ma citim următoarele: „Preasfinția Sa Dr. Fren episcopul gr.-catolic al Orășii se află în connele din estul Sătmarului în *inspecție religioasă*, însoțit de canonicul Tămăian și de cretarul episcopiei”. — Probabil e vorba noile turburări ortodoxe dela Fărcașa, care sperăm că va agiunge un al doilea Ocoliş, tă pentru totdeauna poftele nesăbuite de pros tism ale ortodoxismului nostru „mântuitor neam”.

Causa beatificării lui Piu al X-lea fost introdusă prin o cerere colectivă a tuturor Cardinalilor din Roma, cari au designat postulador al cauzei pe p. r. Benedict Pierabate de San-Praxede. La această cerere s'au mai alăturat apoi o întreagă serie de Cardinali și episcopi din provincie, așa că s'au bune nădeji ca seria Papilor sfinți (ultimul fost Piu al V-lea) să câștige prin Piu al X-lea o nouă podoabă.

Numărul din 3 Maiu c. al ziarului „L'Os vatore Romano” are o nouă listă de contribuiri pentru înfometării din Rusia. E listă a XXXVII-a, din care reținem următoarele contribuții mai însemnate: Dieceza de Bombay 10,619'90 Lire; dieceza de Santander 36,635'00 Lire; arhidieceza de Toledo 14,352'25 Lire; dieceza de Urgel (Spania) 13,000 Lire; dieceza de Wichita (America) 135,693'80 Lire și dieceza de Bruges (Belgia) 42,272'32 Lire.

„Albina” din București anunță, că Tur ar avea de gând să întemeieze la Constantinopol un patriarhat ortodox cu limba turcească ca limbă liturgică. Se mai spune apoi, că acest patriarhat, menit a fi un contrapunct patriarhatului grec din Constantinopol, ar cădea de pe acum o orientare spre Roma papală care pare a fi aplicată să încuviințeze această nouă limbă liturgică.

□ □ Foia „Unirii”. □ □

Un omagiu al bisericii noastre.

— Vorbirea I. P. S. Sale mitropolit Vasile al Blajului rostită la Băsești în 6 Maiu c. cu prilejul serbărilor de comorarea lu GEORGE POP de Băsești —

Dorința și datorința mea de șef al bisericii române unite a fost să vin să depun sentimentele noastre de recunoștință atunci când ne-ai părăsit, trecând la cele veșnice ca să iei cununa celor ce bine s'au luptat. Imprejurările de atunci însă nu ne-au îngăduit, pentru că toată puterea iadului se deslănțuise atunci asupra Ta, careai fost purtat steagul biruinței. Văile și colinele acestea răsunau atunci de bubuitul tunurilor dușmane.

Ceeace nu am putut face atunci, am venit să săvârșesc acum.

Nu voi înșira meritele tale pe terenul luptelor naționale. Vor face-o alții. Dar pot să spun și eu atâta, că părinții tăi — printr'o inspirație mai înaltă de sigur — ți-au dat numele mucenicului și purtătorului de învingere Gheorghe, destinându-te oare cum de atunci la suferință și prin suferință la izbândă. Mă mărginesc la meritele tale pe teren bisericesc și cultural, cari dealtfel sunt în aceeași vreme și mari merite naționale, fiindcă viața bisericii noastre în care ți-ai inseris o pagină din cele mai frumoase, nu poate fi despărțită un singur moment de viață neamului nostru.

Dragostea ta față de poporul pe care l-ai iubit și l-ai condus o dovedește mai presus de de toate împrejurarea, că desi ai zidit aproape în întregime dintr'al tău frumoasa biserică parohială, ai voit totuși să fii inmormântat aici în mijlocul poporului și nu lângă casa Domnului. Așa că dacă alții au putut spune, că „numai moartea mă desparte de națiune” la tine se adeverește, că nici moartea n'a putut să te despartă de poporul pentru care ți-ai jertfit viața întreagă.

Dragostea ta față de biserică și de neam ai dovedit-o în 1912 la marea adunarea de protestare ținută — tot într'o zi de Maiu — la Alba Iulia, cu scopul de-a împiedeca înființarea episcopiei maghiare de tristă amintire a Hajdudorogului. Aceeași dragoste față de biserică și de cultura neamului tău ne-ai dovedit-o apoi, cu și mai multă putere, în vara anului 1918. Când neamul românesc era îngenunchiat, când dușmanii lui de veacuri se credeau mai tari decât oricând, când vechile școli ale Blajului nostru erau puse în fața alternativei de-a nu mai fi de loc, ori de-a nu mai fi ceeace au fost, — am apelat la ajutorul tău. Și iubirea ta învâpăiată, dublată de profunda înțelegere a memoriei naționale a acestor școli ale redesteptării noastre, te-au făcut să nu ne denegi ajutorul. Și școlile Blajului au fost salvate!

Ca un suflet mare ce erai și ținând seama de învățăturile Domnului, dragostea ta era nesecată față de cei mici și neputincioși. Când în 1916 biserica noastră își pusese în gând să ocrotească și să crească pe orfanii de războiu

lipsiți de mijloace, ai fost dintre cei dintâi, care cu mână largă au venit în ajutorul acestei așezări caritabile, dar în aceeași vreme — puțin pentru atunci — și de uriașă importanță națională. Și mai pe urmă, tot în interesul, și binele și spre întărirea acestor mici, ai lăsat — în bună înțelegere cu iubita-ți fiică Elena — întreaga-ta avere mitropoliei din Blaj, cu merea de-a servi pentru o școală agronomică pentru cultura poporului.

Dragostea se răsplătește cu dragoste de aceea biserica noastră și neamul întreg va aduce totdeauna cu drag aminte de tine și de faptele tale. Trăim și astăzi vremuri grele, ca și pe timpul când erai între noi. Și da înțelepciunea și bunătatea ta a știut să aplice atunci toate divergențele de păreri dintre fiii acelui neam, fă ca spiritul tău împăciuit să animeze și azi pe toți fiii buni ai patriei noastre iubite.

La marea adunare dela Alba-Iulia văzându-ți visul cu ochii, ai fost rostit între lacrimi de bucurie: „Acum slobozește Doamne, pe robul tău în pace, că văzură ochii mei mântuitor ta, care ai gătit-o poporului tău român”. Și ia că acum pot să repet și eu același cuvânt din Scripturii, spunând cu o ușoară parafrază: Acum odihnește, Doamne, pe robul tău în pace, că văzură ochii mei recunoștința neamului, adunându-ți din toate părțile țării spre a depune pe moștenitorul tău sentimentele sale de iubire.

Odihnește în pace și în loc de țărână simți asupra ta mereu recunoștința neamului

Programul Congresului preoților văduvi, ținut în 8—9 Maiu la București, sub prezidiul pâr. Iconom C. Nazarie, a fost următorul: 1. Referatul despre recăsătorirea preoților. 2. Propunerile pentru terminarea definitivă a acestei chestiuni în favorul preoțimei. 3. Evenualia. — Suntem foarte curioși de hotărârile ce se vor lua din partea congresului și mai ales de felul cum va ști să iasă ortodoxismul „autocefal” din impasul, în care l-a adus aceasta chestiunea legiferată în chip „ecumenic”, care prin urmare tot așa ar trebui să fie și abrogată, ori modificată.

Congresul bisericesc ortodox ținut de curând la Atena, la care biserica română se vede că de fapt n'a putut să participe, a decis să adopte *calendarul gregorian*, păstrând totuși pentru sărbătoarea Paștilor dată obișnuită până acum în biserica ortodoxă. Nu știm încă, dacă ortodoxismul nostru va accepta și urma această hotărâre, dar credem că ar fi bine s'o facă, chiar și în ce privește Paștile. Nu pentru că s'a hotărât așa la Atena, ci pentru că este la mijloc un mare interes național, care poate fi servit fără a se face cuiva cea mai mică nedreptate.

La începutul lui Maiu s'a deschis la Moscova *congresul bisericii ortodoxe a Sovieților*, așa numita „biserica vie”, care și-a întins organizația ei asupra țării întregi. Fiecare din cele 72 eparhii e reprezentată la acest congres cu câte 6 delegați (episcopul, un reprezentant al direcțiunii, 2 clerici și 2 credincioși), întregiți prin un însemnat număr de „teologi” și „specialiști” aduși din toate părțile lumii. Cea dintâi hotărâre a congresului a fost demiterea și degradarea patriarhului Tichon, care poate fi de acum judecat fără nici o greutate — Autocefalia se validează deci cu deplină putere!

La 26 Aprilie s'a ținut la Chișinău Basarabiei un congres al *protopopilor din eparhiile ortodoxe basarabene*. Congresul s'a ocupat de situația bisericii de acolo, protestând împotriva aranjamentului făcut în legătură cu episcopia Cetății-Albe și insistând asupra respectării drepturilor mitropolitane ale sefului bisericii ortodoxe. Arhiepiscopul Gurie s'a declarat gata să se dimită pentru cazul că drepturile lui nu vor fi respectate.

Săptămâna politică.

Redeschizându-se la 1 Maiu *sesiunea parlamentară prelungită* de nou prin decret regal până la 1 Iunie, s'a adus în discuție noul statut al funcționarilor, menit să potolească greva provocată de nemulțumiri, cari neapărat trebuie canalizate într'o alvie pașnică reclamată atât de imperios de interesele țării.

— O altă lege, care urma să fie discutată în actuala sesiune este *reforma administrativă*. În jurul ei s'a produs însă o adevărată mișcare în tabera guvernului, provocând grave neînțelegeri între ministrul de interne Văitoianu și între d. Mărzescu, ministrul muncii și ocrotirilor sociale. Nici până azi lucrurile nu sunt definitiv aranjate, dar se pare că s'a convenit asupra soluției, acceptate și din partea dlui Constantinescu întors de curând din străinătate, ca legea să se depună și să se discute acum, dar să nu se voteze până la toamnă.

— Aceasta cu deosebire în vederea *remanierii guvernului*, despre care s'a vorbit foarte mult în ultimele două săptămâni. S'au produs chiar mai multe demisii, unele chiar repetate, dar ele au fost revocate. Se pare deci, că s'ar fi ajuns la înțelegerea, că remanierea să se amâne până după închiderea sesiunii

parlamentare, urmând să se producă abia pe la începutul lui Iunie. Moartea generalului Cristescu, șeful statului major, în locul căruia e vorba să treacă actualul ministru de războiu generalul Mărdărescu, poate să provoace însă o remaniere și mai curând.

— În sinul opoziției încă este o mișcare din cele mai vii. Mereu se țin *adunări populare în toate părțile țării*, pe urma cărora nemulțumirea față de actualul guvern crește într'una.

— În numele întregii opoziții unite, care continuă să participe la lucrările parlamentului, s'a citit de curând din partea dlui Pan Halipa o *nouă declarația*, prin care se fixează de nou punctul de vedere cuprins în declarațiile anterioare, că adevărate toate hotărârile acestor adunări se socotesc a fi nule și că va uza de toate mijloacele pentru ca „acțiunea nefastă de legiuire” a parlamentului actual să fie împiedecată.

— În *Iugoslavia*, unde acțiunea de disidență a croatului Radici a provocat căderea lui Pașici, s'a format un nou guvern, tot sub prezidiul lui. Aceasta nu înseamnă însă, că valorile politice interne de acolo ar fi intrat într'o alvie mai normală.

— Mari turburări politice se anunță și din *Bulgaria*, unde un comitet revoluționar din Macedonia amenință cu exterminare întreg cabinetul lui Stamboliisky. Impotriva lui s'au decis măsuri din cele mai drastice, dar acestea nu sunt decât oleu pe focul aprins al nemulțumirilor.

— La Lausanne continuă de câțiva vreme *conferența de pace a Orientului*. Lucrurile merg deastădată mai bine decât în rândul trecut, dar totuși nu e nădejde să se termine mai curând decât pela începutul lui Iunie.

— În *chestia conflictului franco-german* nu s'a produs încă nici până azi o destindere. Ba, prin condamnări grele rostite mai nou asupra conducătorilor uzinelor germane, situația pare să se fi încordat chiar și mai mult.

Știri mărunte.

Personale. I. *Preasfințitul mitropolit VASILE a plecat azi la Sibiu pentru chestia deale Asociațiunii. Pe Luni va fi de nou în Blaj pentru a putea prezida serbările de 3/15 Maiu, ținând și cuvântul festiv din catedrala mitropoliei.*

— P. V. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. *Dr. Ioan Coltor* de defensor al tribunalului matrimonial de a III instanță pentru eparhiile sufragane, iar pe pâr. *Dr. Augustin Tătar* de asesor supleant la acelaș tribunal și totodată de defensor la tribunalul matrimonial arhidiecezan de a II instanță.

Turneul compozitorului Hubic. În legătură cu venirea la serbările noastre din Blaj a corului părintelui Francisc Hubic din Beiuș, se anunță că va concerta și în alte orașe după următorul program: 13 Maiu la Oradea-mare, 14—15 Maiu la Blaj, 16 Maiu la Alba-Iulia, iar 17 Maiu la Cluj. Inițiativa dlui Hubic de-a reintroduse muzica instrumentală în cântările liturgice ale bisericii noastre răsăritene este din cele mai însemnate și de aceea privim cu mult interes în fața acestui turneu. Ideea este cât se poate mai bună și dacă i-se va fi găsit o execuție norocoasă, cum ne place să credem, sămânța aruncată de d. Hubic va prinde rădăcini și poate nu va trece mult până când bisericile noastre încă vor răsună de sunetul armonios al orgei apusene.

Locale. Măine, Dumineca Orbului, va *predica în catedrală pâr. Iuliu Maior* profesor al liceului de băieți, iar Joi, la Înălțarea Dom-

nului, pâr. *Gheorghe Faina*, profesor al liceului de fete.

— De cumva nu se vor mai schimba dispozițiile autorităților școlare și dacă Consistorul arhidiecezan va ținea să se acomodeze întocmai acestor dispoziții, *anul școlar liceal se va termina* în acest an la următoarele date: 15 Iunie ultima zi de cursuri; 25 Iunie publicarea rezultatului; 18—30 Iunie examene particulare; 1—10 Iulie examene de absolvire a cursului inferior și de maturitate; 9 Iunie ultima zi de curs a elevilor de cl. VIII, iar 11—14 Iunie probele de maturitate în scris.

Noua sesiune anuală a Academiei care se va deschide, ca de obicei, la 1 Maiu st. v. va trebui să aleagă un nou prezident în locul dlui Onciul și 5 membrii ordinari în locul decedaților Bengescu, Andreiu Bărseanu, Dului Zamfirescu, St. Hepites și D. Onciul. Scaunul de prezident îl va obține aproape sigur d. I. Brătescu-Voinești, iar între ceilalți candidați se înșiră nume ca Pompei, Dr. Hurmuzescu, Dr. I. Cantacuzino (la secția științifică), Miron Cristea, I. Agârbiceanu, George Murnu, Jean Bart și Victor Eftimiu (la secția literară — două locuri), C. Rădulescu Motru și mai mulți istorici (la secția istorică). — Și de astădată se vor decerne o întreagă serie de premii lucrărilor de valoare ce s'au prezentat.

Un mare congres feminist se va ținea la Roma între 9—12 Maiu c. din partea „Alianței internaționale pentru drepturile femeilor”. Se vor discuta în el toate chestiunile morale, sociale și economice și e vorba ca și țările cele mai îndepărtate, ca China și Indiile, vor trimite reprezentanți. Intre dezideratele cari au intrat până acum la biroul central este și aceea a Franței, care vrea ca toate femeile să facă o ligă sfântă împotriva războiului. Discursul inaugural îl va rosti premierul italian Mussolini.

Nouii contribuiri pentru orfelinat. Direcțiunea orfelinatului din Obreja mulțumește din inimă pentru următoarele contribuiri mai recente făcute în favorul orfanilor noștri: Alex. Roman (Mădărașul de câmpie) 200 Lei; Eugen Nicola (Blaj) 1000 Lei; Teodor Gherman (București) 3000 Lei și Remus Hila (Șeicia mare) 100 Lei.

† **Pâr. Atanasiu Demian**, arhidiacon onorar, asesor conzistorial și paroh al Negreștilor (eparhia Gherlei) s'a stins la 29 Aprilie c. în anul 78 al vieții și 49 al preoției sale. Timp de 18 ani a fost profesor de preparandie și teologie la Gherla, iar după aceea un adevărat păstor de suflete după inima lui Hristos, care nici când n'a precupețit posturile însemnate și pline de răspundere cari i-s'au încredințat în viață. Il deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Pâr. Iosif Lita**, protopopul tractului Biia (arhidieceză), s'a stins la Hususău în 7 Maiu c., la vrâstă de 67 ani și în al 38-lea an al preoției sale cinstite. A fost unul din cei mai harnici și mai devotați servitori ai altarului, un caracter adevărat preoțesc. Viceprezident al reuniunii de misiuni arhidiecezane, a fost un zelos aderent al tuturor mișcărilor menite să promoveze adâncirea vieții religioase a popoului nostru. La înmormântarea din Miercuria trecută a participat, fără osebire de confesiune, Hususăul întreg și foarte mulți preoți din jur. Prohodul a fost servit din partea pâr. canonic Dr. Izidor Marcu, vicarul mitropoliei, care a spus și un frumos panegiric. La groapă au mai vorbit profesorul Dr. I. Coltor și pâr. V. Smigelschi din Sâncel. — Odihnească în pace!

† **Emil Nicoară**, un cumnat al pâr. canonic Dr. Nic. Brânzeu dela Lugoj, căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre, s'a stins la 2 Maiu c. în anul 48 al vieții. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

„Infrățirea“. Cluj. Dacă într'adevăr sunteți atât de susceptibili în puncto »sentimente naționale«, Vă rugăm foarte mult ca cu »imparțialitate« ce Vă caracterizează să Vă ocupați puțin și de strașnica pastorală de răboiu alui Mangra-Cristea, pe care ați putut avea prilejul să o cunoașteți din foaia Nr. 9 (3 Martie) al acestui organ. Plus quam Solomon hic!

S. București. Ne pare bine, că »Albina« DV. a ținut să precizeze, că faimosul Dr. Gh. Comșa, »diaconul« Sibiului neodihnît, care e atât de convins, că »duhul misionarismului« ortodox va face ca toți Românii să vie la legea cea adevărată, la ortodoxie«, poartă și azi oficiul de »subdirector al cultelor« în ministerul dlui Banu. Și face foarte bine »A.« ca pentru inexactitățile cuprinse în scrisul lui păcătos, brodat, chipurile, pe temeiul de acte oficiale, cere socoteala dlui Banu, spunând că »într'o țară civilizată pentru astfel de fapte orice funcționar ar fi destituit în 24 de ore«. La noi d. Comșa probabil va fi avansat în curând de director și decumva o să meargă va fi trecut la direcția cultelor catolice. De acolo va putea să le aducă mai ușor la brazda ortodoxiei!

M. Sibiu. Am citit desigur și noile exhibiții stilare ale neodihnîtului DV. ziar și găsim că dd. de acolo sunt de-o consecvență direct adorabilă. Întăiu au găsit că păcătosul nu poate fi decât Nunțiu, dar văzând, că așa nu merge treaba, au întors acum »chepeneagul« și acum ne fac pe noi »mincinoși« și lipsiți de »energia (!) morala« de-a ne recunoaște păcatul. Dar osteneala-i de geaba! Oameni ca noi, cari au ajuns la »atâta uitare de sine și la negarea (!) principiilor celei mai elementare morale burgheze«, nu mai pot reacționa, se vede, serios nici la injecții administrate cu atâta putere. — Iar cât pentru cauza pierdută a »unației« fie liniștiți dd. de acolo, că nu pe dânsii îi vom chema în ajutor să ne scape.

M. Veștem. De ambele chestiuni ne-am interesat și dacă în ce privește prima (cu remunerația catehetică) lucrurile de fapt puteau fi aranjate mai bine, în schimb cealaltă s'a lucrat foarte mișcător privitor la toți cari și-au prezintat cererile în cauză. Nu sunt prin urmare lucrurile chiar așa cum se vorbește pe afară.

O. Blandiana. Mulțumim pentru interesul ce ne purtați. »Crucea« o avem și noi și vom utiliza la timp potrivit tot ce poate să ne servească. În punctul acesta puteți dormi liniștit: nu ne scapă nimica.

S. Jibou. Chitanța am primit-o. Suntem de acord cu scrisoarea Dvoastre.

H. Milășel. Suma de 20 Lei, am primit-o.

Convocator.

P. T. membrii ai „Casinei Române din Blaj“ prin aceasta se convoacă la a

XV-a adunare generală,

care se va ținea Duminică în 20 Maiu 1923 la orele 10 și jumătate a. m. în localul Casinei cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și designarea alor doi membrii pentru verificarea procesului verbal.
 2. Raportul general al Comitetului.
 3. Raportul casierului.
 4. Esmiterea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor.
 5. Raportul comisiunilor.
 6. Alegerea noului Comitet.
 7. Eventuale propuneri.
- Blaj, la 6 Maiu 1923.

Dr. Ambrosiu Chețianu Dr. Coriolan Suciu
președinte. secretar.

Comisiunea catehetică mitropolitană.

Nr. 7/923.

Concurs.

Pentru a putea avea manualele de lipsă la învățământul religiunii din școlile primare, Comisiunea catehetică mitropolitană, ținând seamă de dispozițiile Regulamentului său, publică prin aceasta, cu termenul de 15 Iulie 1923, concurs pentru următoarele manuale:

1. Catehism cu elementele Bibliei pentru clasa I—II a școlilor primare.
2. Catehism pentru clasele III—VI a școlilor primare.
3. Istoria Biblică pentru clasele III—IV a școlilor primare.

Aceste manuale vor trebui să cuprindă tot materialul prescris prin noua »Programă analitică a studiului religiunii din școlile

primare«, aprobată de corul nostru episcopesc pentru întreagă provincia bisericească, păstrându-se și în ce privește aranjarea materialului ordinea fixată de această programă.

Manuscrisele, — având în frunte un motto, scris și pe un plic care va cuprinde numele autorului —, se vor trimite până la termenul indicat mai sus la adresa »Comisiunii catehetice mitropolitane« în Blaj, care se va îngriji de cenzurarea lor.

Editarea manuscriselor aprobate se va face, cu învoirea autorului, din partea »Librăriei și tipografiei seminariale«, în condițiile prevăzute prin noul său Regulament.

Blaj, din ședința comitetului central al Comisiunii catehetice mitropolitane, ținută la 26 Aprilie 1923.

Dr. Ioan Bălan
prezident.

Dr. Alexandru Rusu
secretar general.

Stropitoare de vîi și părți constructoare de metoda

„Austrie și Wermoral“.

se găseac la

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm Cazane de fier rachi

căldări de spălat, văpsit

și de tăbăcărie

În condițiunile cele mai favorabile.

(16) 33 - 52

A V I S.

La subscrișul institut se angajează imediat

2 contabili și 2 funcționari.

Dela petenți se pretinde, să cunoască pe lângă limba română una din limbile germană ori maghiară, să fie absolvent de școala comercială și să aibă pracsă.

De asemenea se caută și

Un magaziner.

Retribuțiile după învoială.

„PATRIA“

Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie. Societate anonimă. Blaj

(36) 3-3.

Citiți și răspândiți:

„UNIREA!“

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

SECRETUL FRUMUSEȚEI

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebuințați numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar persoanele cari nu pot suferi cremele, să întrebuințeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă. — Le găsiți la drog, farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

(36) 6-13.

„PATRIA“

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne »PLUGARUL«, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa »VULCANUL« produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa »CONSUM« vinde toate negoatele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA“

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA“, BLAJ.

(50) 9 12.